

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

י"א.

עין משפט
נר מצוה

יח א מ"י פ"ב מהל' מקי
ממון הל' ט י וע'
בהשגות ובמ"מ סמך עשין
סו טו"ש"מ ח"מ ט"י ש'
ספ"ק ט:
י"ב ב ד מ"י פ"ב מהל'
מקי ממון הלכה ו סמך
עשין סו טו"ש"מ ח"מ סמך
ש' ספ"ק ז:
כ ה מ"י ש' הל' ה עשין
בהשגות ובמ"מ טו"ש"ע
ש' ספ"ק ג:
כא ו מ"י ש' הלכה ד
טו"ש"ע ש' ספ"ק ד:

רבינו חננאל (המשך)
ביעוט, חציו שלחצי
שהוא רביע שלוקח ויש
שני לצורות, וכל דין
משונה לשלם חצי מה
משולם כדרכו, או דילמ'
היתה מבעטת כו'. ועלתה
בתיקו. בעי ר' אבא בר
ממל היתה מהלכת במקום
מיהו חציו אפשר לה
[אלא] אם כן מנתות
[וביעטה] (וביעטה)
ההוא מהו. כיון דלא
אפשר לסגויי אלא אם כן
מנתות, אורחה הוא ורגל
ברשות הנוק נזק שלם
משלם. או דילמ' השתא
מיהו חציו ביעוט נתון,
וצרורות ניהו. ועלתה
בתיקו. וכל חצי שמעתא
דסלקא להו בתיקו, קיימ'
לן דממנא לקולא ולא
מפיקין. בעי ר' ירמיה מר'
וירא היתה מהלכת ברשות
הרבים והתחיה מהו. לקרן
מדמינן ליה וחייב לשלם
או דילמ' תולדה דרגל היא
הרבים ברשות הרבים
פטורה. אמ' ליה תולדה
דרגל היא. פשט ליה כרבא
דאמ' בריש פירקין קמא
צורות תולדה [דרגל] הן
ופטורה ברשות הרבים.
תוב בעא, הוהוה ברשות
הרבים והלך הצורר הוהוה
ברשות היחיד מהו. אמ'
ליה עקירה אין כאן הנחה
יש כאן. כלומ', במקום
הפקידה רשות הרבים היא
פטורה, וכיון שאין חייב
על העקירה בתנאה לא
אכפת לן היכא היא.
ואותוב עליה והדר ביה,
ואמ' ליה הדר בי, ש"מ.

ובהא קמיפלאגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זמנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלאגי והא משונה הוא דאית ביה בורני בעי רב אשי יש שנוי לצרורות לרביע נזק או יאין שנוי לצרורות לרביע נזק תפשוט ליה מדרבא דבעי רבא יש העדאה לצרורות או אין העדאה לצרורות מכלל דאין שנוי דלמא רבא אם תמצוי לומר קאמר אם תמצוי לומר אין שנוי יש העדאה או אין העדאה תיקו^ה בעי רב אשי כח כחו לסומכוס ככחו דמי או לא מי גמיר הלכה ומוקי לה בבח כחו או דלמא לא גמיר הלכה כלל תיקו: היתה מבעטת או שהיו צרורות מנתות מתחת רגליה ושברה את הכלים משלם חצי נזק: איבעיא להו היכי קאמר היתה מבעטת והזיקה בביעוטה או צרורות כאורחיהו משלם חצי נזק ורבנן היא או דלמא היתה מבעטת והזיקה בביעוטה או צרורות מחמת ביעוט משלם חצי נזק הא כי אורחיה משלם נזק שלם ומני סומכוס היא ת"ש מסיפא דרסה על הכלי ושברתו ונפל השבר על כלי אחר ושברו על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון חצי נזק ואי סומכוס מי אית ליה חצי נזק ובי תימא ראשון ראשון להתזה ושני שני להתזה ושאיני ליה לסומכוס בין כחו לכח כחו אלא הא דבעי רב אשי כח כחו לסומכוס ככחו דמי או לא ככחו דמי תפשוט ליה דלא ככחו דמי רב אשי כרבנן מוקי לה ובעי לה הכי היתה מבעטת והזיקה בביעוטה או צרורות כאורחיהו חצי נזק הא מחמת ביעוט רביע נזק ויש שנוי יא דלמא היתה מבעטת והזיקה בביעוטה חצי נזק ואין שנוי תיקו: בעי מיניה רבי אבא בר ממל מרבי אמי ואמרי לה מרבי חייא בר אבא היתה מהלכת מהו כיון דאי אפשר לה אורחיה הוא או דלמא השתא מיהא מחמת ביעוט קמנתזה צרורות תיקו: בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברה"ר^ה (ובעטה) והתחיה והזיקה מהו לקרן מדמינן ליה וחייבת או דלמא תולדה דרגל הוא ופטורה אמר ליה המסתברא תולדה דרגל הוא התחיה ברה"ר והזיקה ברה"ר מהו א"ל עקירה אין כאן הנחה יש כאן איתביה היתה מהלכת בדרך והתחיה בין ברה"ר בין ברה"ר חייב מאי לאו התחיה ברשות הרבים והזיקה ברה"ר לא התחיה ברה"ר והזיקה ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן א"ל הדרי בי איתביה דרסה על הכלי ושברתו ונפל השבר על כלי אחר ושברו על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק ותני עלה במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברה"ר על הראשון פטורה ועל האחרון חייבת מאי לאו התחיה ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים לא התחיה ברשות הרבים והזיקה ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן אמר ליה הדרי בי איני והאמר

מסונה הוא. המהרגול שאין דרכו לתקוע ככלי: דשדו ציה צורני. שיש זרעים ככלי דאורחיה להכניס ראשו בתוכו ולאכול וכוין דאורחיה לאכול אורחיה נמי לנעוק: יש שנוי לנעוק לרביע נזק. לרבנן דפליגי אסומכוס ואמרי היכא דשניה בהן כגון צעטה ברגלה ומחמת ביעוט המזה לרורות ושברה כלים מי חשיב שנוי והוי כחם ומשלים רביע נזק דהא אהעדאתן חצי נזק הלכך תמנות רביע נזק: או אין שנוי. לשלם רביע נזק דלעולם חצי נזק שאין תמות והעדאה צהם דלא אשכחן תם דמשלם צהם מפלגא: **מלל דאין שנוי.** דאי יש שנוי לרביע נזק הוי ח"נ להעדאתן ואמאי אכטריכא לרבא למיבעי ודאי אין העדאה לשלם נזק שלם דהא תמות רביע נזק והעדאה חצי נזק: ומשני רב אשי דלמא רבא אם סמאי **לומר קאמר.** ומריוהו מספקי ליה והכי קא מציעא ליה יש שנוי או אין שנוי ואם תמאי לומר אין שנוי וזו היא דא תמותו יש העדאה לתמות זו או אין העדאה: מי גמיר הלכה. למשה מסיני דחצי נזק לרורות ומוקים לה צח כחו או לא גמיר: **והזיקה צעטה.** צלל לרורות ותולדה דקרן היא: ס"ש. דקמני ספא דמתני': **דרסה על הכלים כו'.** מדחייב לרורות חצי נזק ש"מ מתני' לאו סומכוס היא: ראשון **להסו.** אותו כלי שנשבר מחמת תמות שברי כלים שזרסה עליו קרי ראשון ואע"ג לרורות יניחו משלם נזק שלם דסומכוס היא: אחרון **אחרון להסו.** כגון שמאותו כלי שנשבר ע"י לרורות המיוו שצרים ושברו כלי שלישי דהוי כח כמו ומש"ה משלם חצי נזק: **פפשוט.** צעיא דרב אשי: רב אשי כרבנן מוקי לה. דכ צעיא דבעי רב אשי לעיל יש שנוי לרורות או אין שנוי אהא מתניתין צעי לה והכי קצעי היתה מבעטת כו': **היסה מהלכת.** כחצר הניזק מללה לרורות וא"ל שלל מהא מנתות כו': **אורחיה הוא.** וכרורות דעלמא הוא ומשלם ח"נ: **או דלמא הספא מיהא מחמת ביעוט הוא.** וא"ת יש שנוי לרורות לרביע נזק הא רביע נזק משלמת: ליננא אחרינא אורחיה הוא. ולרורות יניחו ותולדה דרגל אפילו אייער צעוטה והמזה הא לא משלם אלא חצי נזק דהא צללו הכי הואי מנתה או דלמא מחמת ביעוט אמי ואם הועדה צק משלמת נזק שלם דכיון דמשונה הוא הוי מולדה דקרן. מפ" המורה אצל הראשון עיקר: לקרן מדמינן ליה. הואיל (וביעטה) וחייבת ח"נ כי קרן: או דלמא. כל לרורות כי אורחיהו מולדה דרגל יניחו ופטור צרה"ר: הסיוס צרה"ר. כי אורחיה והלכו לרורות צרשות הניזק ושברו כלים: **הנחה יש כאן.** במתניה. כלומר פטור הואיל ועקירה הואי במקום פטור: **והזיקה צרה"ר.** כי אורחיהו לקרן מדמינן להו לחייב צרה"ר כי קרן דהא דמי לקרן דמשלמת חצי נזק כי קרן ואע"ג דקרן משונה הוא ולרורות אורחיה הוא הלכך צרשות הרבים חייבת חצי נזק אלא לדידך דאמרת כל לרורות כי אורחיה לרגל מדמינן להו משום דהוי מולדה דרגל ואע"ג דהתם נזק שלם ולרורות חצי נזק אמאי תני צרה"ר חייב: על הראשון פטור. דרגל הוי ועל האחרון חייב מלא לכו כו': והא"ר

(א) [לעיל ח"א ט"ז ר"מ מ"ג]
(ב) [לעיל ח"א ט"ז ר"מ מ"ג]
(ג) [לעיל ח"א ט"ז ר"מ מ"ג]
(ד) [לעיל ח"א ט"ז ר"מ מ"ג]

רבינו חננאל

ודחיקן, לא בחדא זימנא וכי, והא משונה היא, (דשדו) [דרשדן] ביה בורני פי' כגון שהיו ורענין בכלי, והכניס העוף ראשו בתוכו ואכל, משונה אלא כן דרכו. בעי רב אשי, צרורות כי אורחיהו חצי נזק, יש שינוי בצרורות ואם ישנה לא יתחייב אלא חצי שלחצי הנוק שהוא רביע לכל הנוק, או אין שינוי. ותחייב אלא חצי שלחצי עור רב אשי כח כחו לסומכוס דאמ' צרורות נזק שלם מוקי לה ככחו והא דגמירא לן היל' צרורות חצי נזק גם הוא גמיר היל' דא מוקי לה בכוון כח כחו או דילמ' לא גמיר היל', ועלתה גם זו בתיקו. פי' כח כחו, כגון שהיה פרה מהלכת ונתנה צורר מתחת רגליה ושברה כלים, זה כחה. אבל אם נתו עור שבר מן הכלי ונפל על כלי אחר ושברו, זה היא כחו כחו. פוס'. היתה מבעטת או שהיו צרורות וכו'. איבעיא להו מתני' היכי פירושא, היתה מבעטת והזיקה בביעוטה והזיקה בביעוטה ובתריהו חצי נזק ורבנן היא, או דילמ' חצי נזק מבעטת והזיקה בביעוטה שהיו תולדה דקרן, איני צרורות בביעוטה חצי נזק. הא צרורות כי אורחיהו צרורות וכו'. ומתני' (רבנן) [סומכוס] היא. ת"ש מסיפא דמתני', דרסה על כלי ושברתו ונפל על כלי אחר ושברו, על הראשון משלם נזק שלם ועל הכלי אחרון חצי נזק. ואי סומכוס, מי אית ליה חצי נזק. פי' דרסה על כלי ושברתו, לן רגל ברשות הניזק נזק שלם. אבל אם נתו מכה דריסה השבר ההוא ונפל על כלי אחר ושברו, דהיינו צרורות כי אורחיהו, חצי נזק. ש"מ מתני' רבנן היא, דלסומכוס לית ליה חצי נזק. וכי תימ' הא דתני דרסה, לא דרסה על הכלי ממש אלא דרסה על אבן והלכה ונפלה האבן מכה דריסה על כלי ושברתו, ועוד נתו שבר מן הכלי בעת שבורתו ונפל על כלי אחר ושברו, שנמצא מכה הראשון ושבר מכה ולפיכך משלם נזק שלם ושיני מכה כחה לפיכך חצי נזק, אלא הא דבעא רב אשי כו'. ואמרי רב אשי כרבנן מוקי לה ובעי לה הכי, היתה מבעטת והזיקה בביעוטה וצרורות כי אורחיהו, בתריהו חצי נזק. הא צרורות מחמת